

Եւ մենք ինչ որ պիտի ըսենք, երբեք
անձնական տեսութեամբ չէ, այլ պիտի գրենք
և խօսինք միայն սկզբունքի վրայ, յորովմ կը
յենու ազատ բնասդատութիւնը, վասնզի ան-
ձերը մեզի համար պատուական են, ո՛վ որ և
ըլլան, և ազատ՝ կարծիքները, ինչոքաւ մը-
շան, վասնզի խղճմանք մը խմբէն, համա-
զում մը խելոյքել, սկզբունք մը մեռցնել, գա-
ղափար մը սպաննել, և կարծիք մը բռնաբա-
րելը մարդասպանութեան չափ անքաւելի ու-
ճիր և յաւէտ աններելի բռնութիւններն են
գէթ մեզի համար. որովհետև ինչպէս ծնիլ,
անանիլ, ուսել, խնդալ, քործել, զարթնուլ
և ննջել բնական են, բնական են նաև խոր-
հիլ, մաածել, կարծել և համոզում, գաղա-
փար և սկզբունք ունենալ, և մարդիկներն ու
սկզբունքները, կարծիքներ և համոզումները
միևնոյն իրը չեն նշանակիր, ըստորում այլ
է. մարդ ըլնել (ըսել կուզենք հագոճիլ սրգ-
ուիլ, զարգաթիլ՝ որ քաղաքակրթութիւն կ'ան-
ուանէ մարդ սկարապոյնը, և կամ ցնցոտի
գձուձ հանգերծներ կրել՝ որ մարդկային ըզ-
գացումն և կատարելութիւններէ զուրկ կը
համարուի ոսկի տէր պնձը) և այլ գաղափար
կընծիք. համոզում և սկզբունք ունենալ և
կարծիքի կամ սկզբան մը ճշմարտութիւնը
յայտնողին ինչ տեսակ մարդ ըլլալէն չա-
փել և ըստ այնմ կարեւորութիւն ընծայելը
ոչ ուղիղ բանի, ոչ մարդկութեան և ոչ քա-
ղաքակրթութեան օրինաց կը համեմատուի

չգիտենք թէ Սարգսի վան իսկու ժողովը ինչ օրէնքի և կամ սկզբան վրայ կոմիտեով՝ 4000 ստորագրութեամբ ինքնաշարժ ժողովոյ հաւանութեանը ներկայեալ հանրագրութեան մը ստորագրողները ազգայնութեան պաշտելի իրաւունքէ և եկեղեցիէ բաժանեալ կ'ենթադրէ և կամ անուղղակի առաջարկութիւն մը կ'ընէ պատուելու համար: Ինչ էին հանրագրութեան տարերքը և ինչ Սարգսի վան եզրակացուցածը, ստուգի՛ւ այն հանրագրութեան ասանկ ցանցառ հետեւութիւն մը հանելու համար մարդ մարդարէական ոգի քննենալու է, որ ծայրը մինչև ի կատար կը տանի: որ համոզումի դէմ էր և մենք պատիւ չենք համարիր բացատրութիւն մը տալ, այլ կը դառնանք ըսելու թէ՝

Սենք պիտի չխօսինք 1866 Սարտ 20 ի պետական հարուածին վրայ, որ ազգային իրաւանց դէմ էր:

Սենք պիտի չխօսինք Վերսալի 4 ի աղէտալի պատահարին վրայ, որ ազգային զգացման դէմ էր:

Սենք հիմա պիտի չխօսինք վերաբնեւալ Խաչատուրեան փոփոխուած ինչ ինչ կէտերուն վրայ, զորս հարեանցի դիտող մը պիտի ըսէ թէ անոնք մեր ազգային սկզբան զգեստին դէմ են:

Սենք պիտի չխօսինք Փանոսեանի իրաւանցը դէմ եղած զրկումին վրայ (կակնարկէ Հիւանդանոցի նոր պարտքը), որ արգարութեան դէմ է:

Սենք պիտի չխօսինք Սարգսի վան ծրագրին մէջ փանոսեանի անձին դէմ եղած անարդարութիւնը և վատահամբաւութեանց դէմ, որ թագուն վրէժխնդրութեան տիպարներ էին և մենք բնաւ չենք վարանիր ըսել թէ՛ թշնամանելը փաստաբանել չէ:

Եւ վերջապէս պիտի չզրկենք ներկայիս շատ մը զեղծումներու, ապօրինաւորութեանց և Ս. . . ու Պ. . . ի վրայ, այլ պիտի գրենք այնպիսի նիւթի մը վրայ, որ մեր տեսութեան ամենէն Կարծի կ'էտնէ, որ մեր պաշտաւ սիրելի սկզբունքն է, և որ կը կոմիտի իրաւունքի վրայ:

Ինչ է այդ ուրիմն՝ Հայոց քաղաքական ազատութիւնը. — ոչ երբեք, ինչու որ իւթօրի մ'է նա և օտարին զաւակը բնաւ թող չտքնի Հայոց վրայ սեւ մուր մը քսելու և իր արեւնակիցը անխղճաբար մատնելու, որ աւելի շողմարար է, քան եթէ հպատակ: Եզգային կենաց նկարագիրը. — ոչ, վասն զի չքնաղ բարեբաստութեանց հակապատկեր մ'է նա: Ինկերային, բարոյական և կրօնական զեղծմանց դէմ դարման մը. — ոչ, վասն զի նա իմ գործս չէ: Լուսաւորչեան ընկերութեան յայտարարութիւններն ու Պատկեր անուն գիրքը քննել. — բայց ես կատար կրօնական վէճերը: Վաւառական

ազգայնաց ցաւն իր սիրտիւ. — ոչ, վասն զի Սարգսի վան իսկու ժողովը կը վերաբերի այդ պաշտօնը: Եւ ինչ է ուրիմն. — Սարգսի ազատութիւնը: Ինչ է մամուլը. — լոյսի երկունքը, որ կը ծնի սկզբունք, կարծիք, համոզում, գրութիւն և գաղափար, որ զաւարտ կը կառավարեն:

Նշէ մամուլը և ահա կըսպաննուի միտքը, որ մարդկային իմացականութիւնի մեծութեան դատաւինքն է:

Ինքարծակէ մամուլը ազատութիւնը, և ահա կը բարձրանայ մարդկային միտքը և կազմուանան սկզբունքները, կարծիքները, և կը վստմանան, ուսկից կը բլթին ճաշակ, փափկութիւն, գեղեցիկ հանճար և վստմազգացումներ որ ծնան զՎանդ, Լէյպսից, Սուսո, Տէքարդ, Պաքսոն և Ս. Օլթի. իսկ միջին դարը՝ որ մարդկային ընկերութեան արհարաց ժամանակն է, որ ծնաւ հաւատաւնութիւնը:

Նոս ահաւասիկ երկու ծամբայ կեննէ մեր դէմ մամուլը նկատմամբ այն է, կամ բացարձակ ճշնում և կամ ազատութիւն:

Ուրիմն Սեն. Լ. Ֆէնտի, դուք ձեզի համար այս երկուքն ո՛րը կընտրէք՝ — ճշնում, թէ ազատութիւն:

Եթէ ազատութիւնը կընտրէք, ներեցէ՛ք մեզ հարցնելու թէ ինչ կը նշանակէ Հայ մամուլը այն տեսակ արձագանքը, որ կը համբաւէ թէ ձեր մեծութիւնը Սանդուկի դէմ դատ բացած է:

Եթէ ճշնումը կընտրէք, 1860 ի սկզբունքներնուդ կը հակառակի, որ միջոցը 8 տարի է և գիտէք անշուշտ թէ սկզբունքները անգրգոռելի են, որոց վրայ ոչ սուրը կընայ ներգործել, ոչ բռնութիւնը, ոչ ակնառութիւնը, և ոչ ժամանակն ու պարագաները: Եւ ըստ որում դուք համոզումի տէր էք, Սեն. Լ. Ֆէնտի, կընդունիք հարկաւ կարծեաց ազատութիւնը, վասն զի մարդիկ պարտաւոր չեն միւսնոյն համոզումը, կարծիքն ու գաղափարը ունենալ, որովհետեւ ազատ է մարդկային միտքը և ազատ դատողութիւնը, որ ճշմարտութիւն մ'է և դուք ալ հարկաւ այս ճշմարտութիւնը կընդունիք ու կը յարգէք, վասն զի սկզբունքի տէր էք: Եւ որովհետեւ դուք համոզման և սկզբունքի տէր էք և չէք ուզել ձեր սկզբունքը դէմ գործել, կը հետեւի ուրիմն թէ Հայ մամուլն այն արձագանքն ալ սխալ տեղեկութեանց հետեւութիւն մ'է:

Սանդուկէ եթէ ձեր անձին ու պատուոյն դէմ յարձակած է, պակասաւոր է նա հասարակաց ատենանին առջև, ըստ որում խնդիրն արդէն հասարակաց է և այս տեսակ յարձակումներ իբր շնորհ նուիրած է Սարգսի վան իսկու ժողովը թէ փանոսեանի և թէ 4,000 Հայերու դէմ, և որոց պատասխանել եթէ

հարկ ըլլայ, անշուշտ գրաւորը նախընտրելի է ըստ որում յարձակումներն ալ արդէն գրաւոր են:

Իսկ թէ որ Սանդուկէ ազգային խնդրոց նկատմամբ առանց անձնական տեսութեան ձեր հետ իբր իսկու ժողովոյ ատենապետ կը խօսի, սկզբունքի վրայ է, և եթէ այն սկզբունքը սխալ է, զայն ի պաշտօնէ ուղղելը օրինաւորութիւն է և Վարդէն այս երկուքն ալ կ'ընդունի:

Ս. Երջապէս կ'ըսէ՝ Վանդ «Եւսպիսի կանոններով և օրէնքով վարուէ, որ կարենաս ուղիւ թէ անոնք իբր ընդհանուր օրէնք հաստատուին թէ քեզի և թէ ուրիշ մարդերու համար»: Եւսպիսի սկզբունք և համոզումներ, ցողներու համար է, բայց անոնք՝ որ զուրկ են սկզբունքէ և համոզումէ, նոցա նշանաբանն է, օրէնք արդարութեան բռնութիւն մեր եղիցի, որոց համար չէ բնաւ մեր խօսքը:

1868 Սարտ 25

ՍԻՍԱԿ

Կ. Պոլս 25/6 Մարտ 1886

. . . Խմբագրապետ

Ո՛վ կըսէ թէ Եզգային լրագրաց պաշար հայթայթող նիւթերը ցանցառ են:

Ո՛վ չուզէր կրկնել իւր սրտագին շնորհակալեքը այն Պէյզօզի ողջամիտ Հայ երիտասարդաց՝ որ թատերական ներկայացման մը առթիւ իրենց լուսման չղացան ուղղակի յղել այն գործոն անձին հաշտոյն՝ որուն կեանքը միայն ճշմարիտ ազգասիրութեան և անձնանկրութեան շղթայ մ'է:

Ո՛վ կընայ ուրանալ Եզգ. Իսկու ժողովոյն կողմանէ փանոսեան Լ. Ֆէնտիի ազգագուտ ջանիցը նկատմամբ հրատարակուած Պաշտօնական ծանուցումը և Երջապէս. կանն՝ որոնց արձագանքը դուր ճշմարիտ Հայոց սրտից մէջ՝ զգացմանց ի զգացմունս կը յառնեն:

Ի հակիրճ բան.

Ո՛վ կընայ իւր խնդուքը բռնել իբր ազատախօս Սանդուկէի 625 թուրք թուով դերասանաց — անՊետին ներկայացուցած քմածին և հակասական ՀԱՇԻԻԸ կարգի, և ՀՀԹՈՂԻԹԻ թէ՛ ասիկա դերասանական կատակ մ'է. . . կամ տեսակ մը հանելուկ. . . որոյ լուծումը Օւսեւշտի պէտքէ՝ — Դորո՞ծանծաղափող Վալֆանան՝ յանուն բոցեղէն ոսկւայ կարող է տալ . . .

Ս. Ս. Ս.

. . . Խմբագիր

Եւսպիսի օրուան փունջին մէջ գրուած էր թէ՛ Տիմոթէոս վարդապետը, որ լուսաւորչեան եղած էր. այժմ Բերայի եկեղեցւոյ Ցէր Գաբրէլէի համալսմանը ի Լուսաւորչականութիւն դարձեր է:

Այս տողերը ուրիշ ատեն, ուրիշ պարագայի տակ սեպեղով պարզաբար առնուին նե, այնչափ աչք գրաւող բան մը չեն պարուհակեր, բայց աս ժամանակիս և աս պարագայիս տակ ուրիշ նշանակութիւն ունենալով ուշիմ ընթերցողին զարմացումը կը գրաւեն:

Ուստի կը պարտաւորիմ սա հետեւեալ հարցումն ուղղել և պատասխանը հրապարակաւ յիշեալ վարդապետէն պահանջել:

1. Արգէն Տիմոթէոս վարդապետը 1-ու սաւորչեան լինելու համար ի՞նչ զօրաւոր խօսք ընելով համալուած էր:

2. Այս ժամ, Տ. Վարդէիլ ի՞նչ խօսքերով լանի համոզեր է 1-ու սաւորչական լինելու, — արգէն այն կողմին համոզուելու բան չկար որ՝ այս կողմին ալ համոզուելու կարօտութիւն մնար —:

Ասոր մէջ ուրիշ բան մը չեմ տեսներ, բայց եթէ փոքր հովիւ մը շարժելու վրայ եղող տերևի մը շարժիչը Տէր Վարդէիլն է ըսելով՝ իր ամբաստանութեանը թափն էլէլէլ — լար — լէ — ան կեղծ վահան մը տալ անոր ձեռքը տպա թէ ոչ՝ այն Տէր Վարդէիլը հակոբոս վարդապետին ալ գնաց իկաւ, բայց ո՞ւր է իր արդիւնքը:

.... Խմբագիր հաճեցէ՛ք հրատարակել:

Սպարտ 24 Խ. Պ. Ա.

Մանգումէի 1-ֆքեար նամ զաղէթանը 591 նամբոսունտա շու աթիտէքի մահալտէ պիր ճիւմէն օգումուշ իտիք, շէյլէքի պու կիւնէրտէ Պէյօղլու քահանայարնւտան պիրիսի ալէյօնտէ, տին ու մէգճէպ, առապ վէ թէրպիյ, նին խարիճիտէ օլարագ, պիր չօգ թէվաթուրլար զուհուրա կէլիլ տիր, պունլար օլ տէրէճէ աղըր ճիւնհալար տըրլար քի թապիյաթի իլէ սահիճ վէ էմիյէթէ շայան սիւրէթտէ մալիւմաթ իտիլիտիքտէ, նէշը ու իլանընա միւսարաաթ օլունաճագ տըր:

Պիղ Մանգումէին տիրքէթլու մուհարրիթի թարաֆընտան պու քէյֆիյէթին իյղահմթընը կէօրմէյէ շիմտիյէտէք պէքէմէքտէ իտիք իսէ տէ, կէօրիւնիւր քի, փրկիչ իտարէսի երկրիւնտէն պաղը առապէթէ պինալն իւզէրինտէ աղըրաշմըշ օլան մէշլուլիյէթի սէպէպինտէն մատտէի մէղքիւրէնին իյղահմա վաղըթ պուլամամագտա տըր, պէտիսահմըլտա մը օլա քի շիմտիյէտէք փաթըրիթսանէ մէճիսի մէղքիւր իլէ պիր թէսվիյէ վէրմէմիշ օլտուղունտան, նիճէ սայիր միլէթմէ իլէր, էյլէ տէ կէրէք պու իլ վէ կէրէք փրկիչ իշի երկը իւթիւնէ գալմըշ տըր, տիմէք տիր քի Պէյօղլու քահանայարն քէյֆիյէթի հագգընտա Մանգումէ թարաֆընտան պիր աչըգ սուրէթտէ եաղըլմասընը մէմուլ իտէմէյէճէիլ, իմտի

սիւքիւթ իտէլիմ մի պէյլէ պիր աղըր էհէմիյէթ քէսպ էթմիշ պիր մատտէ հագգընտա սիւքիւթ էթմէք մի, պունա հէր տույուլ սահիպի վէ հագգանիյէթմէրվէր զաթլար, խալըր խալըր տէյի պաղըրաճագլար տըր: Իմտի էկէր մէղքիւր մատտէտէ պիր սահիճիք վարիսէ, Մանգումէին տիրայէթլու միւլէլիֆինէ պէյան էյլէմէրինի իւթար էթմէմիշ չօղլար թարաֆընտան արղու օլունմուշ տուր:

ԶԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՍԻԻԹԵՆԵՎԻԹԷ

Շըրգան փաղար աղաւմսը զաթը հագլարաթը Ըհահանէրի Պէյօղլունտա Վառամ թէաթրօսունա թէշըիֆ պույուրարագ օլունունի հայէթինէ գատար հալըր պուլունարագ (Օւաւեշա) վաղթի ալտէթ պույուրմուշար տըր, վէ օլ կիճէ թէատրօյու մէղքիւրտէ պուլունան օլունճու վէ խըղմէթմիլէրէ թէվէր օլմագ իւզըն 60,000 վէ իլ: Վառամ ճէնապլէրինէ 20,000 զուրուշ իհսանը Ըհահանէ օլմուշտուր, օ կիճէ թէաթրօնուն գալալաղըլըը հաթտէն աղըր օլմուշտուր, շէյլէքի՝ կիւնտիւղ պիլէթ ալամալըպ տա ախլամ իւզէրի եանի սաաթ 12 տէն սանիլա՝ պիլէթ ալմայա կէլնէր հաթտա 25 զուրուշ պէտէլինէ 100 զուրուշ վէրիմէսար օլտուղլարը հալտէ կինէ պիլէթ ալամալըպարտըր: չիւնքիւ լոճալար, աչաղըր սալա վէ իւթ գաթ թէքմիլէն տօլմուշտուր: Թէաթրօ գաթիւսու էօնիւնտէ տուրան գալապղըգ տալիս փէք զիյատէ օլուպ՝ կէչէն տէօնէն պիրիպիրլէրինի սըղըշտըրարագ եօլ ալապիլի իտի: Վու գատար գալապղըգ արասընտա հալի իլէ եանքէսիճիլէր տէ չօգ պուլունաճաղընտան պաղը շաղըն քիմսէլէր պիւթիւն աղըլարընը սէյիլէ վէրէրէք քէնտիլէրինի ունութտուղլարընտան պիր գաչ քիւշիլէրին սաաթ վէ աղէք քէսէլէրի չալընալագ՝ պիր տահա ույանըգ պուլունմալարը իշին եանքէսիճիլէր թարաֆընտան նասիհաթ վէրիլիտիր:

Ըու մինասիպէթ իլէն ունութմայըլ պիր տէլիգանընըն կէօսթէրտիյի թէլաշըն զիքրինի կէչմէյէ, եանի քէնտիսի հէնիլ 25 չաղարընտա օլտուղու հալտէ իւզէրի աթէշ կիպի գըղարմըշ Վլահ հըֆը էյլէյէ քէնտիսիտէն պիհապէր պիր գաչ քիմսէլէրի գանտըրմագ իշիւն էքի փէշինէ ույմաղ պիր թագըմ՝ սէօղլէր էթմէքտէ իտի: վէ պիշարէնին հալինտէն աչիքեար աղնաշըլմագտա իտի քի՝ սիլահսըլ վէ քիպար խըրսըղլարա սօյուլմուշ: հալպուէր՝ սէյիլիշին արգատաշլարը տիշարը չըգմըշար, պու զէվալընըն իսէ՝ վէրտիյի փարալարըն խաճըր ճիլէրինէ իշլէմիշ օլտուղունտան, պէլքի գուրթարըրմ

էֆքեարը իլէ թէքմիլսօյուլմայա գանտըրմագտա իտի: տէվլէթլու Էիւնիւ փաշա հագլրէթլէրի պու գատար եապանի հայտուտարը տէրտէսթ էտիպ իպատուլահըն թահաթընա մուճիպ օլտուղու հալտէ՝ նէվաի Ստամպուլ իշինտէ պուլունան քիպար վէ սիւսիւ կիւմար խըրսըղլարըն տալիս տէրտէսթ էսէրէք պիր թագըմ ճահիլէրին սօյուլուպ քէնտի ֆամիլէալարընըն խարապիյէթինէ սէպէպ օլմալարընտան գուրթարմայա հիմմէթ էտէճէքլէր տիր: վէ պու խըրսըղլըըն պաշըմա մէքէքի Պէյօղլու օլտուղունտան, քէնտի հիւնիւ նաղարարընը մահալի մէղքիւրէ չէվիւրմէրինի աճիգանէ իւթար իտէրիմ:

— 1-օնտրանըն զաղէթալարը, Սուէիշտէն ալաֆրանկա Սարտ 21 թարիսի իլէ չէթիլէն թէլէկրաֆթը նէշը ու իլան էթմիշէր տիր: Ըէյլէքի՝ «Հապէշիսթանտան պուրայա կէլէն հապէրլէրէ կէօրէ, Իմիւրաթօր թէօգորոս» թալանդա տէրէսինտէ օրտու գուրարագ, մուհարէպէյէ պաշլամագ նիյէթինտէ տիր:

— Պէշինճի թապուրուն 9 թարիսի իլէ Էրիսանհինին իւզէրինէ երիւլմէսի միւսամմէմտիր:

Սէֆէր էտէճէք քեաֆթէյի ֆըրդայի ասթէրիյէ երիւքսէք մէվըլէրտէ օրտու գուրմուշար տըր:

Էնթիալօ ճիվարընտա հայլը միւհիմմաթ թէճէմիւ իթտիրիլիտիր: Ինկիլնը օրտու կեահընտան պիր զապիթին կէօնտէրտիլի մէքթուպտան աղնաշըլտըղընա կէօրէ, թէօգորոսուն Սախտալատա օն իւշ փարէ թօփու օլուպ, չէհրի մէղպուրտէ միւհիմմաթ տէքանպար էթմէքտէ տիր:

Վէզալիք օն պին նէֆէր ասաթիլըր նիւաթիլէսի օլուպ, մուհարէպէ էթմէյի պաթիլէն գարար էյլէտիլի սէյլէնիլիյօր: Ինէկիլիլ զապիթան ու նէֆէրաթը Իմիւրաթօրուն պուլունտուղու շէհրին մուհասթէսինէ սապըրսըղըգալ միւնթաղըր արըլար:

— 1-վրօփա զաղէթալարի փօլիթիգա հալաթիլէրի իւզէրինէ տարտա գալտըլարը հալտէ քէնտիլէքլէրինտէն պիր լաֆ չըգալարագ սահիճ պիր հալաթիս կիպի չօղլարընը ալաթմագտա օլտուղլարընտան, հէմէն հէր եաղտըղլարընա էմիլիյէթ էթմէք ճայիլ տէյիլտիր: նասըլքի պու կիւնէրտէ 1-վրօփա զաղէթալարինն պաղըլարընտա պիր աճայիպ հալաթիս կէօրիւլմէքտէտիր: Վրանդա տէվլէթիլէ Էստրիա տէվլէթի արասընտա հէր խուսուստա իլթիֆագ էթմէք իւզրէ ահանամէլէր իմալանմըշ իքէն պու կիւնէրտէ տէվլէթէյն արասընտա պիրտէթ զուհուր էթմիշ տիր: Վիլվաղը պու հալաթիսէ հէնիլ չօղլուգ էհէմիլիյէթ վէրիլմէքտէ տիր: Փապաթ իհթիմալի վար քի պու հա

վապիս պիրազ տաճա հարիտիք՝ Լճորտիայա պեթիւք թէշալ վէրտին պունուն իլէ պերա պէր արգասընտան եալան իմիլ տէյի ճէրհ էթմէյէ կինէ այնը ղազէթալար պաշարար, վէ մէզքիւր ղազէթալարն պու հարաքեաթալարը զանն էտէրիլ թաւշան չըպարապիլիք միյիլ տէյի չալը թաշալան ալճըլար կիպի քենտիլէրինտէն աճպպա պիր շէյ աղնայապիլ լիւմիյիլ նիյէթիլէ մէյտանա պիրէր թիւր լիւ վէպիլէր պղպմագտաւորլար, նասըլ քի պիր գաշ քէրրէ օլտու կեաճ սահիճ, կեաճ եալան տէյի եազան այնը ղազէթալար պու կիւնէրտէ կինէ Բուսիա իլէ Բուսիա արասընտա իթթիֆագ աճտանալէրի իմիլ ղալաթմագտա տըրլար:

—Տիրանսա հիւքիւմէթի իլէ Բուսիա հիւքիւմէթի արասընտա փափա հազըթէթէրինն ճիպմանի հիւքիւմէթինն պագասը էլզէմիյէթա տէնտիր տէյի, Սիւշարիլէճ հազըթէթէրինն վիզպէլ էթմէյէ գալար վէրմիլէր տիր, վէ Իթալիա հիւքիւմէթի պու հափատիսի տույմու իսէտէ հէնիւլ նէ մուամէլէտէ պու լուանաղը աղնաղըլամամըլ տըր:

—Փափա հազըթէթէրի Վոնքորտաթոտան տույլը Լաստրիա տէվլէթինն ալըրը մէրթէ պէ կիւնէմիլ ժլտուղունտան Բոմատա պու լուան Լաստրիա էլիլիսի Ս. Վրիվիլի իլ թիրապ իւզրէ պուլունմագտէ օլտուղու, ղազէթալարն ըրվայէթինտէն տիր:

—Լգ տէնիլ սուլարընտա պուլունան Լմէրիգա գոմանտանը Լմիրալ Գարաուլ Վարտինալ Լնթոնէլի ճէնապէրի իլէ կէօրիւմէք վէ փափա հազըթէթէրի հուզուրունա չըգմագ նիյէթի իլէ եազընտա Բոմայա պիր եօլճու լուգ էտէճէյի հափատիլթոտան տըր:

—Լաստրիանը Լգ տէնիլտէ քէլթուկիւղար էթմէքտէ օլան տոնանմասը գոմանտա նը Ս. Փիքօրնիննն եէրինն Ս. Փօկ ճէնապէրինն նասպ օլունաղը սէօյլէնմէք տէ իմիլ:

—Վուրիէ տ(Օ)րիան նամ ղազէթայա Սըրպիսթանտան կէլէն պիր մէթուպուն մահալինտէն աղնաղըլարընա կէօրէ, Բուսիա տէվլէթի հագըլտա Տէվլէթի Լիլիյէ գարը իլանը հարպ էթմէսի իւզէրինն ղազէթալարտա օլան պահարըն ալը վէ ֆասը օլմալուպ իլա Բուսիա հիւքիւմէթի Լունանիսթան, Սըրպիսթան, Գարատաղ, Լանեա, Թարհալա ահալիսին թալսիք էտէրէք Տէվլէթի Լիլիյէ գարը իսանն գալըլմալարընա արղու էթմէքտէ տիր, վէ պուլարալազըմ օլան մուամէլէթի եանի ագէճէ վէ միւհիմմաթճա օլան իճթիյաճլարընը վէրմէքիլէ վատ էթմէքտէ տիր տէմիլ:

Իշթէ Բուսիա տէվլէթի իլէ նիյէթի նի պաշա չըգարամատըղընտան պէօյլէլէք քենտի արղուսունուն մուլաֆֆագ օլմայա

չալըլմագտա տըր, հալպուքի պէօյլէլէքէ կինէ քենտի արղուսունա մուլաֆֆագ օլմայիլմէսի միւլմիւնիլ տիր: շայէթ օլմայիլտէ տալիս պաշա չըգարամայրպ, անիտէ էօնիւ ալունաղընա ապա շիւպէ ճայիլ տիր:

ՀԱՎԱՅՈՒՄԹԵՐԵԼԵԿՐԱՓԻՅԵ

Լպրիլ 3 Թարիքի իլէ վիէննտան չէքիլէն պիր թէլէկրաֆտա Սարքի բօքօլնին Սիէննայա Դէլտիյի Պրաղիլեալըլարն Բարակա շէհրին ղապթ էթթիլէրի, վէ ճաբօնտան ճէնք խիթամ պուլարաք Լճորտալըլարն րահաթ էիւղը օլտուղու աղնաղըլմըլ տըր:

—Իօնտրատան ապրիլ 4 Թարիքի իլէ կէլէն թէլէկրաֆտան, աղնաղըլարընա կէօրէ Լօրտար գամարաթնտա, Լօրտ Սթըրաթտըն Լօրտ Սթէլիլինն Կիրիս հագըլտա թուլտուղու թարիքի թահսին էթմիլ, վէ պունտան Զաթէմէք բօլթիքա թարիքինն թէրք էտուպ, Գըրըմ մուհարէպէթինտէ հասըլ օլան մուհաթէնաթը ֆէտա էթմէսի իլիւն Տիրանսըլ տէվլէթինն թահպիճ էլէմիլ:

Լօրտ Սալլէպէրի Ինկիլիլ տէվլէթի բօլթիքաթը, Պապը Լիլիէ եարաթմ էթմէք, վէ օնուն իսթիլլալիլէթինն գարը օլանալար գարը պուլունմագ տըր տէմիլ, Գօնթ Բըսըլ Լօրտ Սթէլիլինն բօլթիքաթըն թալսին էթմիլ, Տիւք տ(Ն)րօիլ տալիս Ինկիլիլ բօլթիքաթը, Ինկիլիլեալը սայըր տէվլէթ բօլթիքալարընտան այրարագ պիր թարաֆա չէթիլիլ, հալէ վաղ էթմէլի տէմիլ տիր:

Ս. Տիգրալի Ս. Կլատթընըն թէքլիլինն գարը սէօյլէլէք, անըն թէքլիլիլ մէզէպճէ էթթեալարըն իլիլլէմէսի նիյէթի տիր թէթիլիլէ էտէրէք, պիր ֆըրգա, օէրպէթիլէթ բէրտէսի ալթընտա իթթիֆագ էտէրէք հիւքիւմէթի էլէ կէթիլմէք սէվտասընտա պուլունտալարընը պիլտիրմիլ տիր:

—Սմուն գամարաթնտա Լօրտ Սթէլիլինն թէքլիլի 272 գուրայա գարը 330 գուրա իլէ րէտա օլունմուլ տուր:

Ս. Կլատթըն գամարանըն պիր գօմիթէ հիլիլինտէ թէճէմիլ էթմէսի իւզէրինն օլան իսթարը էթթիլիլէ թարաֆընտան մէսէրէթլէ գապուլ օլունմուլ:

Ս. Կլատթընըն թէքլիլիլիլէրինն միւճատէլէ էթմէք իլիլ Վամարա, Լպրիլ 29 տէ թօլիլանմագ գարար վէրէրէք տաղըլմըլար տըր:

—Լուքըլ պէյ Տատեան թարաֆընտան Գասըմ-փաշա մէթէպինն շակիրտանլարընա պիր նիւսիս Սարագպի հափատիս հիմմէթ օլունմուլ օլմաղիլէ միւմայիլէճ հազրէթլիլինն պու արղուլարը հագըլտա

քենտի թէլէքքիւրիւմիւղիւ պէյան իլէ պէրապէր, շակիրտան թարաֆընտան տալիս խասսէթէն թէլէքքիւր էտէրիլ վէ խշալաճ միւմայիլէճին պու արղուսու սայըր ղէվաթը քիթապէթիւրէրան թարաֆընտան թալսին օլունարագ, չօղլար տալիս միլլէթիլիլին ֆագըլ մէթէպլէրիլէ այնի արղուլը իպրազ էտէքէրէր տիր:

ԻԼԵՆԵԹ

ՅՈՎՀԱՆՆԱ ՏՄԵՐԳ

ԿԱՍ

ՕՐԼԵՆԻ ՕՐԻՈՐԳԸ

ՎԻՊԱՍՆԵԿԱՆ ՈՂԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

ԹԻՂԼԵՐԻ

ԹԵՐԳՄԵՆԵՑ

ԿԱՐԱՊԵՏ Ս. ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ

Կը ծախուի լուրը Հայ գրալաճառագ քով Լ ի Բերա Ս. Հ. Վայսի գրատունը Մեծ փողոց Թիւ 323, Գին 7 ղուրուլ:

ՍՈՒՑ

ԼՈՒՍԵԼՈՐՉԵՆ

ՈՒ

ԻՐ ՄԱՐԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Պու 66 սահիֆէտէն իպարէթ Լուսաւոր, չեան Բնկիւրուիւնա գարը պիր Բիսալէ տիր Տ. Սահի քահանայ թէլիլիլ օլարագ 3 էր ղուրուլա սաթըլմագտա տըր: պուլունուր հէր քիթապճը տիւքքեանլարընտա:

ԿՐԹՆԱԹՈՒԹԻՒՆԸ

ԲՈՐԵԿԱՐԳՈՒԹԻՒՆ ՉԷ

Ի Տ. ՎԻՐԱՆԵՍ ԲԵԶԱՆՍԵ ԷԶՄԱԿԵԱՆ

Պու 59 սահիֆէտէն իպարէթ պիր Բիսալէ օլուպ հէր քիթապճը թիւքքեանլարընտա 3 էր ղուրուլա սաթըլմագտա տըր:

—Տիլ աղըրընա վէ սըղըլարընա ղայէթ թէլիլիլ պիր իլաճ սաթըլըր գալիլաթըլար պաշընտա պիթ փաղար գալիլուսունա եազըն 231 նօմբօ թօաֆճը հաճը Յօվհաննէսին թիւքքեանլարընտա: Գիլ 10 ղուրուլ:

ՄԻՒԼԼԻԹԻ ՂԱԶԷԹՈՒ

Ն. Ա. ԻՓԷՔԵԱՆ

ՍԱՀԻՊԻ ՂԱԶԷԹԱ ՎԷ ՄԱԹՊՈՒԱ

Ե. Յ. Ե. ՄԻՆԱՍԵԱՆ